Пише: Божићна посланица СПЦ
субота, 05 јануар 2019 04:00

Српска Православна Црква својој духовној деци о БОЖИЋУ 2018. године

ИРИНЕЈ

по милости Божјој

Православни Архиепископ пећки, Митрополит београдско-карловачки и Патријарх српски, са свим Архијерејима Српске Православне Цркве – свештенству, монаштву и свим синовима и кћерима наше свете Цркве: благодат, милост и мир од Бога Оца, и Господа нашега Исуса Христа, и Духа Светога, уз радосни божићни поздрав:

МИР БОЖЈИ – ХРИСТОС СЕ РОДИ!

И Логос постаде тело и настани се међу нама,
и видесмо славу његову, славу као Јединородног од Оца,
пун благодати и истине (Јн 1, 14).

Речима *Логос постаде тело* изражава свети апостол, јеванђелист и љубљени ученик Христов Јован велику тајну наше хришћанске побожности. Онај Који „беше у почетку", тојест од искони, кроз Кога све постаде, и без Кога ништа не постаде што је постало, Онај Који је Живот (Јн 1, 1-3), Логос, Слово, Реч Божја, постаде тело када наступи пуноћа времена (Гал 4, 4), како би свим људима уручио дар усиновљења и све их привео и узвео Свом и нашем Оцу небеском ради спасења и вечног живота (2 Кор 6, 18).

Рођење Господа нашега Исуса Христа је догађај који људску историју дели на два дела, на оно што се дешавало пре Његовог Рођења, а што разумемо као припрему људи за Месијин долазак, и на време после Његовог Рођења, у коме и ми живимо. Чак и они који из најразличитијих разлога не желе да помену Христово име и говоре о „старој" и „новој" ери, заправо на врло добар начин тумаче оно што Црква Христова већ две хиљаде година благовести: да је пре Христа све било старо, а са Христом је све ново, и човек, и

његов живот, и целокупна историја (Отк 21, 5).

Рођење Сина Божјег је за хришћане централни, кључни, најважнији догађај светске историје и његов смисао у апсолутној мери утемељује хришћански начин живота и хришћански поглед на свет. На ове темеље данас, када сте сабрани у светим храмовима, желимо да вас подсетимо, драга наша духовна децо. Истицање јеванђелских темеља православне вере никада није сувишно јер смо сви склони да, готово неприметно, у веру уносимо сопствене ставове. Нарочито лако се то дешава са судовима и ставовима света и времена у коме живимо и врло често њима просуђујемо Јеванђеље и њима тумачимо догађаје из историје спасења. А за хришћане је једино супротан поступак исправан. Јеванђеље, смисао догађаја из историје спасења и евхаристијско искуство живота у Цркви темеље нашу веру и суде свету и свакој историјској и цивилизацијској епохи. Почнимо најпре са благодарењем.

Ако смо неблагодарни, сматрамо да никоме ништа нисмо дужни и да нам све припада по нашим сопственим заслугама. У том случају не дугујемо ништа својим родитељима и прецима, друштву у коме живимо, ближњима са којима живимо, а понајмање смо дужни

Богу

Ко не жели или није способан да благодари, вероватно не може ништа од хришћанске вере да докучи (1 Сол 5, 8; Флп 4, 6). Ако смо неблагодарни, сматрамо да никоме ништа нисмо дужни и да нам све припада по нашим сопственим заслугама. У том случају не дугујемо ништа својим родитељима и прецима, друштву у коме живимо, ближњима са којима живимо, а понајмање смо дужни Богу. Тако се манифестује животни етос крајње саможивости који препознајемо и у времену у коме живимо. А итекако смо дужни и прецима, и родитељима, и друштву чији смо део, а посебно Богу. „Јер Бог тако заволе свет да је Сина свога јединородног дао да нико ко верује у њега не пропадне него да свако има живот вечни“ (Јн 3, 16). Отац нам Свога Сина даде, не као плату и награду за наш труд већ као незаслужени дар Његове љубави, јер „тако заволе свет“
.

Незаслужена плата се само и искључиво са крајњом благодарношћу може примити зато што је она, просто, дар. А поклања се онима који са љубављу данас приступају малом и „немоћном“ новорођеном детету Христу, јер се детету и не може другачије приступити осим са љубављу. Дете само речи љубави разуме, баш као што и Бог само језик љубави говори и разуме. А дар је потврда и знак љубави. Бог Отац нам данас дарује Свога Сина, а ми са љубављу у благодарности тај дар примамо. И тек на основу овог темељног става нашег хришћанског постојања можемо даље да говоримо о још неким аспектима данашњег Празника.

Син Божји прима људску природу и у витлејемској пећини се рађа и полаже у јасле не престајући да бива Бог, а постајући потпуни човек, Богочовек. И ово је највећа тајна наше побожности да Бог може бити присутан у човеку (1 Тим 3, 16). Од Духа Светог и Марије Дјеве рађа се истинити Бог и истинити човек, Богочовек Исус Христос. Од тог давног витлејемског догађаја све је у човековом животу ново, исто тако као што је и ово био нов и јединствен догађај у историји (2 Кор 5, 17). Бог се нераскидиво сједињује са човеком и ко год се у крштењу и миропомазању роди од Духа Светог син је Очев, истина не по природи као Христос већ по благодати и усиновљењу (Гал 3, 26). Рађа се нови човек од Духа Светога, за спасење и вечни живот. И тако, Сâм Бог кроз Оваплоћење, а затим и наша вера, уздиже човека, и то сваког човека, на највеће могуће достојанство – да буде пројава Божје присутности у свету.

„Видех лице твоје као да видех лице Божје“ (1 Мој 33, 10), говорио је праотац Јаков своме брату Исаву. Ово сведочанство братске љубави у потпуности је постало могуће после Оваплоћења Сина Божјег и оставља најдубље последице на наш однос према

другим људима, знаним и незнаним, пријатељима и непријатељима, према свима који уђу у наш живот, као и према онима којима ми уђемо у живот – да само преко њих и кроз изражену љубав према њима води пут ка Богу. Подвигом да заволимо ближњег ми пројављујемо истинску и праву љубав према Богу. Онај ко каже да воли Бога Кога не види, а мрзи брата свога којега види, само лаже и себе и Бога (1 Јн 4, 20). Сви ми, рођени од Духа Светог, попут Богомладенца Христа, крштени и миропомазани, сви људи до дана данашњег, научени од Духа Светога, Који је Дух заједнице, исповедамо да човек једино у заједници љубави истински живи као човек. И позвани смо да такве везе градимо у браку, породици, ширем друштву, а свакако и у Цркви, која је по својој природи заједница љубави. Отуда је на почетку поменута саможивост и самодовољност заправо хула на Духа Светог, болест од које се одмах треба лечити чим се примете и најмањи знаци њеног постојања.

Са овим мислима о благодарности, заједници и јединству као дару Духа Светог најављујемо вам, драга наша духовна децо, наступајућу 2019. годину у којој прослављамо велики јубилеј наше Цркве – осамсто година од добијања аутокефалије. Према сведочењу Доментијана и Теодосија, који „различитим речима исто кажу“, посвећење Светог Саве за првог српског архиепископа и добијање самосталности Српске Православне Цркве збили су се 1219. године у Никеји благодарећи љубави и разумевању византијског цара Теодора I Ласкариса и тадашњег цариградског патријарха Манојла I Харитопула Сарантена. Јасно је да се Свети Сава прихватио овог подвига, добијања аутокефалије из бриге за ближње, превазилазећи саможивост, у жељи да разједињене хришћане српске државе зближи и истински сједини у светој Литургији. Другим речима, чинио је што је чинио да нашим прецима, а и свима нама, пружи могућност да се истински нађемо заједно у Јеванђељу Христовом, у Цркви Његовој, у којој се сви народи и сви људи као деца Божја сједињују да се причесте животом Свете Тројице у једној, заједничкој Литургији као у предокушају Царства небеског. Добивши титулу „архиепископа све српске и поморске земље“, Свети Сава је своју архипастирску службу започео у Дому Спасовом, у манастиру Жичи, трудећи се да, по Доментијановим речима, „душе христољубиве храни душекорисним беседама и духовним речима“. Испуњен Христом и свим духовним даровима, „потоке богословља свима изливаше“. У време светог Арсенија Сремца, наследника Светог Саве, седиште Српске Цркве биће премештено дубоко у тадашњу унутрашњост државе, у Пећ. Ево, из Пећке Патријаршије, већ осам векова, Српска Црква сведочи свету благу вест Јеванђеља о новорођеном Богомладенцу Који долази у свет да Својим искупитељским делом спасе свет и човека.

Небоземну истину да је прво Господ заволео нас, а да смо ми позвани да на ту љубав одговоримо хришћанским животом, посведочили су наши свети преци, показавши нам да се у оваквој историји, у оваквом свету, бије битка за Царство небеско. Утврдили су нас у вери да се подвигом улази у вечни живот и да, уколико на тај начин прићемо животу, нема подвојености на Царство небеско и царство земаљско, јер постоји само једна

историја, једна творевина Божја, једно Царство, једна икономија Божјег Промисла и нашега спасења. Другим речима, ми историју у којој живимо, царство земаљско, осветљавамо Царством небеским, тако да се истовремено боримо за правду Божју и за Царство Божје, док ће нам се све остало, по речима Христовим, додати (Мт 6, 33; Лк 12, 31) у овом свету и у овом времену.

Борећи се за правду Божју и за Царство Божје и осветљавајући царство земаљско Царством небеским, позвани смо да посебну бригу покажемо према нашој браћи и сестрама на Косову и Метохији. Свакодневно слушамо о „напретку и развоју људског друштва“ и о „посебној бризи за људска права“. Међутим, док ми, као и народи који нас окружују, имамо право на различите животне изборе, нашој браћи на Косову и Метохији одузимају чак и основно право на живот достојан човека. Зато сматрамо да је један од битних предуслова за решење проблема на Косову и Метохији изградња друштва заснованог на владавини права, у коме људи различитог порекла могу да живе у миру, уз пуну заштиту и поштовање свачијег верског, културног и народног идентитета. Говорити о трајнијем решењу проблема на Косову и Метохији без уважавања ових предуслова значило би прихватити ратно и поратно етничко чишћење и отимачину као свршен чин и одбацити све вредности на којима, бар начелно, почива хришћанска Европа, али и читав свет.

Поново истичемо да је за нас питање Косова и Метохије, између осталог, питање опстанка нашег народа, свештенства, монаштва и, нарочито, наших древних светиња, без којих не бисмо били оно што јесмо

Ми тражимо поштовање једног од основних хришћанских начела: „Све што хоћете да чине вама људи чините и ви њима” (Мт 7, 12). Све што захтевамо за нашу браћу и сестре на Косову и Метохији спремни смо да пружимо и пружамо и свим народима који живе или на Косову и Метохији или у другим крајевима Републике Србије. Али та слобода за српски народ и за све друге није могућа у самопроглашеној лажној држави Косово! То најбоље доказују догађаји наших дана: варварско лишавање српског народа на Косову и у Метохији намирницâ, лекова и других ствари неопходних за живот увођењем већ злогласних „такси”, сталне претње, хапшења и много шта друго, а најновије је оснивање такозване косовске војске, у циљу даљег застрашивања и коначног изгона свих Срба, како оних јужно од Ибра тако и оних северно од те српске реке. Поново истичемо да је за нас питање Косова и Метохије, између осталог, питање опстанка нашег народа, свештенства, монаштва и, нарочито, наших древних светиња, без којих не бисмо били оно што јесмо. Наше светиње нису само културно-историјски споменици већ имају дубљи смисао постојања, првенствено као места литургијског сабирања нашег народа, и то не само оног са Косова и Метохије већ и из свих крајева Србије и света где Срби живе. У

нади да ће нам радост новорођеног Богомладенца помоћи да заједно пронађемо пут и изиђемо из беспућа коме је узрок грех (Рим 7, 20), поздрављамо нашу браћу и сестре на Косову и Метохији у њиховим напорима да опстану и остану на заветној српској земљи, речима које Христос упућује Својим следбеницима кроз векове: „Не бој се, мало стадо!“ (Лк 12, 32). „Јер све што је рођено од Бога побеђује свет; и ово је победа која победи свет – вера ваша“ (1 Јн 5, 4).

У исто време, остајемо у нади да ће и кривце за тежак положај наших сународника обасјати светлост Рођења Христовог и да ће и они схватити дубину греха који чине, не само према нама и нашој браћи и сестрама већ и према себи и своме потомству. Можда ће се сетити речи премудрог Соломона: „Праведне избавља правда њихова, а безаконици се хватају у својој злоћи“ (ПрС 11, 6).

Са пастирском бригом и одговорношћу позивамо нашу браћу и сестре у Македонији који су у расколу да, у духу Христове љубави, схвате да је аутокефалија искључиво црквена институција и да она треба да доприноси напретку и учвршћивању јединства међу помесним Православним Црквама. У том смислу се Српска Православна Црква трудила и радила свих протеклих осам векова. Уколико би се, по логици овога света, аутокефалија

схватала на другачији начин, као елемент државне суверености, националне посебности или одвајања, онда она не доприноси јединству и изграђивању Цркве већ подстиче самодовољност и саможивост, постаје и она, парадоксално, хула на Духа Светога.

Позивамо нашу браћу и сестре у Македонији који су у расколу да, у духу Христове љубави, схвате да је аутокефалија искључиво црквена институција. Исти позив упућујемо и онима који говоре о некаквој „Црногорској Цркви", који остају слепи код очију јер не виде древну Митрополију црногорско-приморску

Исти позив упућујемо и онима који говоре о некаквој „Црногорској Цркви", који остају слепи код очију јер не виде древну Митрополију црногорско-приморску. Они заборављају да спасење није условљено изјашњавањем ко је Србин, а ко Црногорац. Искушење је исто као и у нама блиској и братској Украјини, где такође острашћени шовинисти-русофоби, предвођени корумпираним политичарима, уз „асистенцију" унијатâ и, нажалост, уз неканонско саучесништво Цариградске Патријаршије, продубише и проширише постојеће расколе и озбиљно угрозише јединство Православља у целини. Христос није дошао да спасе само јеврејски народ, иако је тај народ био изабран од Бога да све народе припреми за долазак Месије, већ је дошао као Спаситељ свих народа, ма како се они звали (Рим 10, 12) и ма како се у ком времену изјашњавали.

Радост дарованог нам спасења, поклона на коме сви треба да благодаримо, заједно можемо доживети само кроз међусобно праштање и измирење. Имајући ово у виду, дубоко жалећи и саосећајући са српским и свим осталим жртвама несрећних ратова на простору Словеније, Хрватске, Босне и Херцеговине, Србије, молимо се новорођеном Богомладенцу, Дародавцу сваког мира, да се мир коначно усели у наша срца, да опростимо једни другима јер је и Господ опростио нама сагрешења наша (2 Кор 5, 18). Једини начин да се ослободимо робовања прошлости и дневно-политичким интересима јесте праштање и помирење на које позивамо све народе са којима смо некада живели у једној држави.

Посебно се обраћамо нашој духовној деци у расејању, од Америке до Азије, од Европе до Аустралије, и позивамо их да према свима увек и на сваком месту показују љубав на делу. Будите милостиви, не судите и не осуђујте, опраштајте, помажите једни другима (Лк 6, 37-38) и увек имајте на уму речи Христове: „Неће свако ко ми говори: Господе, Господе, ући у Царство небеско но ко твори вољу Оца мојега који је на небесима" (Мт 7, 21). Будите савесни и одговорни грађани земаља које су вам пружиле дом, молите се за градове у којима живите јер ће у њиховом добру и вама добро бити (Јер 29, 7), али

никада не заборавите своју веру, језик и отаџбину, земљу ваших предака, натопљену крвљу мученикâ.

Све вас, децо наша духовна, позивамо на међусобно разумевање, љубав и праштање. Чувајмо се тешких и неопрезно изговорених речи, имајући на уму да друштвено окружење у коме живимо стварамо управо речима. Благе речи лече, груба реч повређује, а ране од речи често су грубље и од физичких рана. Због тога нас премудри Соломон учи да су смрт и живот у моћи језика (ПрС 18, 21). Уколико видимо да нам ближњи наноси неправду, поступимо по јеванђелском начелу, разговарајмо са њим чинећи све што је у нашој моћи да добијемо брата свога (Мт 18, 15). Опраштајмо једни другима до седамдесет пута седам (Мт 18, 22), а у судовима које доносимо према другима руководимо се истином коју треба да образлажемо благо, са поштовањем, добре савести (2 Кор 4, 2).

Благодарећи Господу на овоме дану, у коме, по речима светог Романа Слаткопојца, „Дјева рађа Надсуштнога, а земља пећину нуди Неприступном; анђели и пастири заједно славе, а мудраци путују у друштву звезде; ради нас се као мало дете роди превечни Бог“, јављамо свету велику радост и све вас поздрављамо сверадосним божићним поздравом:

Мир Божји – Христос се роди!

Срећна и Богом благословена наступајућа Нова 2019. година!

Дано у Патријаршији српској у Београду, о Божићу 2018. године.

Ваши молитвеници пред Богомладенцем Христом:

Архиепископ пећки, Митрополит београдско-карловачки и Патријарх српски **ИРИНЕЈ**

Митрополит црногорско-приморски **АМФИЛОХИЈЕ**
Митрополит загребачко-љубљански **ПОРФИРИЈЕ**
Митрополит добробосански **ХРИЗОСТОМ**
Епископ шабачки **ЛАВРЕНТИЈЕ**
Епископ сремски **ВАСИЛИЈЕ**
Епископ бањалучки **ЈЕФРЕМ**
Епископ будимски **ЛУКИЈАН**
Епископ банатски **НИКАНОР**
Епископ новограчаничко-средњезападноамерички **ЛОНГИН**
Епископ канадски **МИТРОФАН**
Епископ бачки **ИРИНЕЈ**
Епископ британско-скандинавски **ДОСИТЕЈ**
Епископ западноевропски **ЛУКА**
Епископ жички **ЈУСТИН**
Епископ врањски **ПАХОМИЈЕ**
Епископ шумадијски **ЈОВАН**
Епископ браничевски **ИГЊАТИЈЕ**
Епископ зворничко-тузлански **ФОТИЈЕ**
Епископ милешевски **АТАНАСИЈЕ**
Епископ будимљанско-никшићки **ЈОАНИКИЈЕ**
Епископ диселдорфски и немачки **ГРИГОРИЈЕ**
Епископ ваљевски **МИЛУТИН**
Епископ рашко-призренски **ТЕОДОСИЈЕ**
Епископ западноамерички **МАКСИМ**
Епископ горњокарловачки **ГЕРАСИМ**
Епископ источноамерички **ИРИНЕЈ**
Епископ крушевачки **ДАВИД**
Епископ славонски **ЈОВАН**
Епископ аустријско-швајцарски **АНДРЕЈ**
Епископ бихаћко-петровачки **СЕРГИЈЕ**
Епископ тимочки **ИЛАРИОН**
Епископ нишки **АРСЕНИЈЕ**
Епископ Митрополије аустралијско-новозеландске **СИЛУАН**
Епископ буеносаирески и јужно-централноамерички **КИРИЛО**
Епископ далматински **НИКОДИМ**
Епископ осечко-пољски и барањски **ХЕРУВИМ**
Епископ захумско-херцеговачки **ДИМИТРИЈЕ**

Викарни Епископ моравички **АНТОНИЈЕ**
Викарни Епископ ремезијански **СТЕФАН**
Викарни Епископ мохачки **ИСИХИЈЕ**
Викарни Епископ диоклијски **МЕТОДИЈЕ**

ОХРИДСКА АРХИЕПИСКОПИЈА:

Архиепископ охридски и Митрополит скопски **ЈОВАН**
Епископ полошко-кумановски **ЈОАКИМ**
Епископ брегалнички **МАРКО**
Викарни Епископ стобијски **ДАВИД**